

I President Thomas S. Monson

Ir e Ba Fas!

Fare malang ni dariy bee' u langin ko bin somon ea kadbul ko Easter ea fulweg thin ko fare duwer rok Job, "Fa'anra yim' bee, mara fas biyay?"

Biyang ko conference nib fel'el e ray. Ko gubin ni kan unngay ngataw ko ngiyal ney u fithik e thin fa musik, gag ni President ko fare Galasia, e kug meleg ni kemus ni ngug yog ngomed e ngiyal ney kemus ni lagruw bugithin, ni yimnang ni lagruw bugithin ni rib ga'fan ko thin nu Ngalis. Ngak Sister Cheryl Lant nge counselors rok, fare choir, fapi gidi'en e musik, fapi speakers, fagli bugithin e "Kammagar gad."

Bukum e duw kafram nugbay u London, England, mugwan ko fare Tate art gallery ni gubin ni yimnang. Boch e murwel rok Gainsborough, Rembrandt, Constable, nge kaboch e artist nib fal'el e kan tay ngalang u lan bukom i singgil. Ma rugba'adag ya'an magube guy rogon niyib salap I falag e pi masterpiece nam. Ni kanyan chariy ngalan e tabthung ko bin dalip thal fare naun, machane, bay reb ea pi ma'chaew nam ni gathi kemus nib

fal' ya'an u owcheg machane ka'arragon u gumircha'eg. Fare artist, Frank Bramley, ea ke achay reb e cottage nib sum'nguy ya'an nibe sap ko daey. Lagruw I bpin, reb e nina nge bpin ku bee' nima fita', ni kar matangiy'ew miyow be son' u napan nike nap' ni nge sul'. Ere chiney ea ke tomilang, makar nangew ni ke malog fare pum'on u madaey ma dabki sul'. Ere ke rugbug fare bpin nga charan fare nina ko fare pum'on, make tay lolgan nga dakan ay' fare bpin nib labthir, fare bpin e beyor u fithik ea kirbaen. Fare candle nike math u lane winda e bedag numngin napan nikan son' ni dariy fan.

Gube thamiy rogon e amith u gumirchaen fare bpin ni fal yangran; Gube thamiy ea kirbaen rok. Fapi thin nike yoloy fare artist nifan fare ma'chaw rok ea beyog reb ea yaat nib magawon. Ra bi'eg, *A Hopeless Dawn*.

Ya, rogon nibe athpeg fare bpin

nib fal yangren ni ngan falag laniyaen, ka arragon nib riyul', fare "Requiem" rok Robert Louis Stevenson:

*Ke taw fare sailor nga tibnaw, nike sul' u madaey,
Ma fare hunter ea ke sul' u daken e ted'.¹*

U fithik gubin banen nib riyul' ko yafos ko dogur, dariy reb ni rib mudugil ni wad tomran. Yam' ea rayib ngak gubin e girdii'; I ir reb e "heritage rodad gubin; rayog ni nge fek ea tin nike magawon ni kab bitir fa bfel yangren, [ma rayog ni nge yib] ko picha nib pi'ilal, fa wub rok ea rayog ni nge son' ngataw ko ngiyal nike wachwach lolgan bee' . . . nike labthir; fare yib ngak bee' ni bachan reb ea accident fa maer, . . . fa . . . fithik boch ea magawon nima buch u faileng; machane yam' e thingari yib."² Ma rayib ni reb ea banen nib kirbaen, ra arragon ko picha' ni kayad bitir, banen nira magothgoth nag e likaey rom ni dawri buch, fa kaboch nigbe athpeg ni ngam muruwliy, nge kaboch ea athpag nira magothgoth.

Mini bee' nib fas, nira buch rok ni nge yim bee' nib t'uf rok fa, arragon, nira yan I nang ni ka arragon ir nira yim raborran, e rayan I lamnag ko mange ra buch u tomren nike yim nira dereg ea tin niyma guy ko tin ni dayma guy banen?

Bukum ea centuries kafram ea fare pumon ni Job—ni karin taw'ath nag nib nuwnapan ko gubin mit e chugum, ni yib I patag ir nibe gaggow ko gubin mit e magawon nge maer ni rayog ni nge buch ku bee' —ea paer nga to'ban ea cha' niyow

me yog ea tineye duwer ni dariy numngin napan, ni darma pilibthir, “Fa’anra yim bee, mara fas biyay?”³ Job ea keyog banen nima lamnag gubin e pum’on nge bpin.

Ra kakadbul ney ko Easter nib fa-lel’ ea gubadag ni ngug lamnag fare duwer rok Job—“Fa’anra yim’ bee, ma kara fas biyay?”—mug pi’ ba fulweg thin riy ni gathi kiri mus ni kug falag I lamnag machane ka arragon nike dag fare thin rok Got. Gura tabag ko tin nib ga’fan riy.

Fa’anra bay e tin nikan sunmiy u lane bineye faileng ni gadad be paer riy, ma susun ni bay ea Tasunmiy. Nira guy gubin nib fael u lane unive-rse ma dabi michaen’ ni bay reb ea design ni fan gubin ea girdii’? Mini e rayog ni nga ga’ar ni dariy ea Tasunmiy?

U lan fare babyor ku Genesis e gadad ra fil’ ni fare Tasunmiy ni ga’ ea sunmeg fare Tharmiy nge fare faileng: “Ma faileng e dawori sum ma dariy ya’an, ma day ni bay u gubin yang e ba upong ko rumug.”

“Nge tamilang,” ni yog fare Tasunmiy, “me tamilang.” Ire sunmeg ea palpal th’ib. Me dereg e but’ ko fare daey me ga’ar, “But’ e nge tugul urngin mit e woldug nga daken, . . . nge tin ma yib wom’ngin nge tin ma yib wom’ngin ni bay e awoch u fithik.”

Fagli nem nib ga’ ram’en ea sunmeg—fare yal’ nge fare pul’. Me yib fapi tuf’ niwad ni sunmeg. Me non ni nge yib bo’or mit ban’en nib fos nga fithik’ e day nge ran mngi I changeg e arche’ ni ngi I changag u daken e faileng. Me buch ni arragon. Me sunmeg gubin ea

gamanman nima gararaw. Ma fare sunmeg rok ea ke chugur ni nge ma’.

Me bin thi’ibi tomur, E sunmeg e girdii ni wad ya’an—pum’on nge bpin—ni ngar suweyed gubin e gararaw.⁴

Girdii’ ea ni pi’ ea lowan ngorad—reb ea ma’nay, reb ea tafney, nge reb e yael. Girdii’ ni ir rok, ni bay e tiney rok, ea rayog rok ea mich nge athpeg, ni fan e pining’aen nge kaboch nib mangil ni nge muruwliy.

Mini e rayog ni nge tuwthin nag ni pum’on—bin thi’ibi fael e murwel rok fare Tasunmiy ni yad me suwey gubin ea gararaw, ni bay ea ma’nay rok nge dugil rok, nge rebe a tafney nge yael, nge lowan nge tin nu tharmiy—ea susun nira mathmit ko ngiyal nike chuw fare yael ko fare dogur rok?

Ra ngan nang fan e yam’, ea susun ni ngad ted fan fare yafos. Fare mich ni ngad liyor gad ko fare tamilang nib ga’ ra’an ko fapi yi’iy, ni gadad manang ni gadad ba fas u m’on nikan gargaleg dad nga lane bineye yafos. U fithik ea yafos rodad kaf-ram, ea dariy ea marwaer rodad u fithik ea bpin nge pum’on rok Got niyad be tolul nag e falfalaen ni bachan ni kayog ni ngad baed ko bineye yafos nib momaw machane ba ga’fan.⁵ Gadad manang ni murwel rodad ea ngad bad ngayog rebe dogur ngodad, ni ngad monog gad ko magawon, ma gadad tachilen ni rayog ni ngad folgad ko fapi motochiyel rok Got. Fare Chitmandad nu Tharmiy ea manang ni bachan rogon e paer ko dogur, ea rayib ea lumel ngodad, gadad ra denen, magadad ra mul’. Ere ngayog

ni ngad monog gad, ir e pi’ fare Samoel, nira gafgow mara yim ni fan ngodad. Gathi kemus nira bayul dad ko denen rodad, machane ka biyang ko fare Bayul, mara monog ko fare yim ko dogur nira buch rodad ni bachan fare Denen rok Adam.

Ere, kepag 2,000 ea duw kakrom ni, Kristus, ni Samoel rodad, ea kan gargaleg u lan e stable u Bethlehem. Fare Messiah ni kanyog marngagaen ni kakarom e keyib.

Buch’uw banen nikan yoloy ni marngagaen Yesus ni kabuchi pagal. Rug ba’adag fapi thin ni yib rok Luke: “Me ilal Yesus nge ga’ me ga’ e gonop rok, ma bfel’ e wan’ Got nge girdi’.”⁶ Nge lan fare babyor ku Acts, bay bugithin nib ngochngoch ni marngagaen Somoel ni rib ga’fan: “[Ir] ea yan nibe muruwliy e tin nib mangil banen.”⁷

John e tawfe nag u lan fare lul’ ni Jordan. Me pining Ragag nge Lagruw e Apostal. Me taw’ath nag e maer. Me nangin rad ni nga ranod, tin nib ma’aw ni ngar guyed, tin nib baling ni ngar rungaged. Me ka fasag e yam’. Me skul nag, me micheg, me pi’ reb ea wok ngodad nib machal-bog ni ngad laked.

Ma fare mission rok Somoel ko ngiyal nib fas ni fan e girdii’ ea yib I chugur ni nge ma’. Me ngiyal ea bin tomur ea abich ni kated fapi apostal rok ea ri ted u lane bin tolang ea singgil. Ya taboch riy ea bay fare Gethsemane nga fare Kruth u Calvary.

Dariy bee’ ni rayog ni nge guy fana ga’fan ea nan ni rin Kristus ni fan ngodad u Gethsemane. Ir e ta’boch riy me yan I yog rogon ni buch rok:

“[Fare] gafgow nug ta’ ea nangin’eg, ni gag Got, ni thi’ibi ga’, ni ngug dada’ ni bachan ea amith, me lul’ e racha’ ko gubin e makur, mug magawon riy ko dowef nge yael.”⁸

Mayan I megid ko bineye gafgow ni ta’ u Gethsemane, ni da kariy gelngin, me fek boch ea girdii ni danir sasagal ngak ngan fek ngak Annas, Caiaphas, Pilate, nge Herod. Man yon e thin nga daken man curse nag. Kaboch e cham ni kan ta’ ngak ea ki gel nag boch ea mowaer ko dowef rok. Me lul’ e racha’ u owchan nga but’ ko ngiyal ni kan ta’ e rachingal’ nga lolgan, nibe kuruf piri’. Ma kun fek biyay ngak Pilate, ni fol’ ko tin beyog fapi girdii’ ni kireb: “Mu Kuruth nag, mu kuruth nag.”⁹

Ir e gafgow ko whip niybe toy ngak ni kan yip boch ea wasey nge yil’ nga’. Meyib I sul nga lang biyay parda’ nib alamrin, me sak’iy biyay nibe chibiy e kuruth rok ngataw ko ngiyal ni dabkiyog ni nge yan meyib bee’ I chibiy ni fan.

Mayan I tomur, u dakan fachi birey u Calvary, nibe lay’ boch ni dariy banen rayog ni ngar rined, man yib ni rich’biy ko kuruth. Man yib yibe muning ngak ma yibe fanathin ngak. Machane yor ni ba ga’ar, “Chitamngig, mu nag’farad; Ya danir nanged ea nan niyad be rrin.”¹⁰

Meyib I thimur boch ea awa nib gel ea gafgow riy ni yibi ma’ gelngin. Meyib ea tineye thin u depalugun, “Chitamag, kug pag fan ea yael rognom: mayan I mu’ I yog e biney, me aw ea fan rok.”¹¹

Ngiyal ni aw e fan rok nib wurengaen ea pufrogon ko fapi kirbaen

ko paer ko yafos, Me sul ko gin ni bay e Chitamngin riy.

Ko bin tomur e ngiyal, fare Masta ea rayog rok ni nge sul nga tomur. Machane dani rrin. Me yan u fithik gubin banen ni ngayog ni nga monog nag gubin banen. Ma fare dogur rok ni dariy e yafos riy ea ni gurnag ngan tay nga lan ba malang ni kan ning.

Dariy reb bugithin u lane chep ko Kristiano nib ga’fan ngog niwad ea tiney ni yog ba angel ngak Mary Magdalene nibe yog nge fabinam ea Mary ko ngiyal ni, fare bin som’mon ea rran ko fare wik, ni karbow ko fare malang ni ngar falagew fare dowingin Somoel. Ni ga’ar fare angel:

“Mongfan ni gabe gay bee’ nib fas u fithik ea yam’?

“Dani moy I roy, ya ba fas.”¹²

Fare Somoel ea fas biyay. Bin thi’ibi fal’el, nima falag laniyaen, nima pi’ e athpag ko gubin chipin ea ngongol nike buch ko girdii’—fare monog ko yam’. Fare amith nge gafgow u Gethsemane nge Calvary e kan thang ke chuw. Fare yafos nib manemus ko girdii’ ea kan chariy. Fare Denen ku Adam ea kan pilyeg.

Fare malang ni dariy bee’ u langin ko bin som’mon ea kadbul ko Easter ea fulweg tabon ko duwer rok Job, “Fa’anra yim bee’, mara fas biyay?” Ngak gubin nibe rung’ag lamag, Gube yog, ni fa’anra yim bee’, mara fas biyay. Gadad manang, yaba fare tomilang ko fapi riyul’ nima yib ko yiyi.

“Ya yib ea yam’ ko pum’on, ere kab pum’on ea kara monog nag ea fas ko yam’.

“Ya gubin bee’ ni ra yim rok Adam, ma ka’aragon rok Kristus

ea ra fas gubin bee’.”¹³

Kug bi’eg—ma kabe mich u wun’ug—fapi mich rok ea picha’ ni karthamiyed e kirbaen ni kan Kruth nag Kristus nga fare falfalaen ko fas ko yam’ ni ta’. Ma kug bi’eg—Mab mich u wun’ug—fapi mich rok ea picha u Mariken ni yib Somoel ngorad nike fas ko yam’.

Ba mich u wun’ug fare mich ko cha’ ni, u lane bineye dispensation, ea non ngak Chitamangdad nu Tharmiy nge Fak u fithik fare grove ni kan pining e thothup nga’ e chiney ni pi’ ea yafos rok, nike ning ea ra mich rok nam ko racha’ rok. E yog ni:

“Ere chiney, nga tomren bukum ea mich ni kan pi’ ni fan ngak, ir e ray ea mich, ni thi’ibi tomur, ni kad pi’ed ni fan: Nib fas!

“Ya kug guyed, ka arragon u ba’an mataw pa’ Got; ma kug runged ba laman nibe micheg ni ir ea fak Chitamangdad nu Tharmiy.”¹⁴

Fare limor ko yam’ ea rayog ni nge chuweg ra’an fare tomilang ko tin nib riyul. “I gag fare fas ko yam, nge fare yafos,” ni yog fare Masta.¹⁵ “Gapas ea gube digey romed, gapas rog ea gube pi’ ngomed.”¹⁶

U fithik ba yo’or e duw nugbe rung’ag ma gube bi’eg boch ea mich ni kaygi yo’or ni ngug thi’eg, nike yog boch ea girdii’ ngog niyad be micheg nib riyul fare Fas ko Yam’ nge cha’ nike fana’, u lan ea awa ni kari t’uf rorad, fare gapas nge falag laniyaen nike michmicheg fare Somoel.

Ngug yog buchiyang ni marnagaen reb. Lagruw ea wik kafram ea ke taw reb ea babyor ngog rok reb ea papa’ ni medlip fak nibe yoloy

marngagaen e tibnaw rok, baga ni marngagaen reb ea pagal ni fak ni Jason fithingan, niyib I maer ni ragag nge tareb e duw rok. Boch e duw nga tomren me mad'ad Jason bukum yay. Bineye papa ea yog marngagaen ea ngongol ea papngin Jason, ni dariy fan ea magawon nibe tay. Yog fare Aaronic Priesthood ngak Jason ko ngiyal ni ragag nge lagruw e duw rok ma "ma rama murwliy ea murwel rok ni rogon, dariy fan nibe maer fa danga'." Mayog ea Eagle Scout Award ngak ko ngiyal ni ragag nge angeg e duw rok.

Bin ke thimur e summer, ni dawri nuw'napan nibe pag ea bin ragag nge lal ea tanchubi rok Jason, ea kun yon nge aspital biyay. Biyay ni yan nge gu' Jason, fare papa ea patag nibe unguy owchen. Ma dani nang ko be mol' Jason fa be od', me non nib sumnguy ngak. "Jason", ni yog, "Gumnang nibe buch nib yo'or u lane yafos rom ni dani nuw mab momaw rogon e yafos rom ea chiney. Dariy fan nibe reb ea magawon ngom u m'on, Dabug ni nge chuw ea mich rom rok Yesus Kristus." Ma ke gin' yake pithig Jason owchen ka ga'ar, "Dariy bi'ed!" nib tomilang laman. Me ning Jason owchen ma dankiyog banen.

Fare papa e yoloy: "U fithik ea tineye thin ni rib mom', e dag Jason reb banen ni rib gel' gelngin, bin thi'ibi machalbog e mich ku Yesus Kristus ni kug rung'ag roboran. . . . Ni yog ni 'Dariy Bi'ed!' ea yibi mit ko yael rog e rofanam, me sug gumirchaeg ko falfalaen nibe taw'ath nigege Chitmandad nu Tharmiy ni gag reb e papa ko ba pagal nib fal'el

nib gonop. . . . [Ir] e ram e bin tomur yay nug rung'ag ni yog ea mich rok ku Kristus."

Ma dariy fan ni kemus nibe lamnag fare tibnaw ni kemus ni kareb ea yan nga aspital niwad e tin ba'aram, ya yib I yim Jason ni dani gaman lagruw e wik nga tomren. Bay lagruw walagen ni bpin nge pum'on ko mission rorow e ngiyal nam. Kureb walagen ni pagal, Kyle, e kafni taw ea mission call rok. Ma aragon, fare pong ea keyib nib papay, ma rofan ni August 5, reb ea week u mon ni yim Jason, fare tibnaew ea ri mukun gad ko singgil ku Jason u aspital ngayog ni ngar bing'eg ea babyor ko mission call rok Kyle ngar ser nigege fare tibnaw.

Fare babyor rok ngog, fare papa' ea uneg ba sassing ku Jason niba' ko bet u aspital niyow walagan Kyle nibe sak'iy nga toban fare bet, nibe kol' fare mission call. Ma bay bugithin nibe yoloy ko fare sassing nibe ga'ar: "Kan pining row ni ngar maruwel ko machib rorow u ta'bang—nga logruw raba' fare veil."

Fare walagen Jason nib pum'on nge bpin niyow ba' ko mission rorow ea ri pi'ew biyang e babyor nga tibnaw ni ngan bi'eg ko gume'yag ku Jason. Fare bpin ni walagen, nibe pigpig u Argentina Buenos Aires West Mission, ni biyang ko babyor rok, e yoloy: "Gumnang nib fas Yesus Kristus, ma bachan nib fas, gadad gubin, ni ka arragon Jason nib t'uf rodad, ea ra fas biyay. . . . Rayog ni nge fal' u wun'dad ni gadad manang ni

kad seal gad u ta'bang ni reb e tibnaw nib manemus. . . . Fa'anra gadad ra rrin rogon rayog rodad ni ngad fol' gad magdad rrin nib mangil ko bineye yafos, ma gadad ra guy [biyay]." Me ul'uluy ni ga'ar: "[Reb] ea chep ni ke nuw'napan ni gub'adag ea ke ga' fan rog ea chiney. . . . [Yib u] Revelation chapter 21, verse 4: 'Ma Got e ra n'ag urngin e lu' u owcherad; ma aram e dab ku unim', m dab ku un amith: ya tin kakrom ban'en e ke chuw.'" "

Puwlageg nib t'uf rog ni pum'on nge bpin, ko ngiyal ni kiri gel' e kirbaen ngodad, rayog ni ngayog ea gapas ngodad ko fapi thin ko fare angel ko bin som'mon ea kakadbul ko Easter: "Danimoy u roy: ya ba fas."¹⁷

*Ir e ba fas! Ir e ba fas!
Mu yog u lamey nib falfalen.
Ke bilig ea dalip i rran u kalbus;
Ni pag fare faileng ni nge
falfalen.
Kan gel' ko yam', girdii ea ke
puf rogon.
I Kristus ea ke gel!¹⁸*

Ni wad bee' nibe micheg u daken e faileng ea daba', ko bineye e Madnom ko Easter, Gube yog nib riyul ea raney, U fithik fithingan nib thothup—ka arragon ni fithingan Yesus Kristus, fare Somoel rodad—amen.

NOTES

1. Robert Louis Stevenson, "Requiem," in *An Anthology of Modern Verse*, ed. A. Methuen (1921), 208.
2. James E. Talmage, *Jesus the Christ*, 3rd ed. (1916), 20.
3. Job 14:14.

4. Muguy Genesis 1:1–27.
5. Muguy Job 38:7.
6. Luke 2:52.
7. Acts 10:38.
8. Doctrine and Covenants 19:18.
9. Luke 23:21.
10. Luke 23:34.
11. Luke 23:46.
12. Luke 24:5–6.
13. 1 Corinthians 15:21–22.
14. Doctrine and Covenants 76:22–23.
15. John 11:25.
16. John 14:27.
17. Matthew 28:6.
18. “He Is Risen!” *Hymns*, no. 199.

Machib ni fan e Rran Rodad

Machib ko Melchizedek nge Relief Society ko bin anngeng ea Madnom e ba ul’ul ko “Machib ni fan e Rran Rodad.” Re reb fapi machib ma ngan falag rogon ko tareb fa kaboch ea thin ni kan pi’ ko bin thi’ibi bi’ech ea general conference. Stake nge district presidents ea rayog ni ngar meleg’ew ko bin ngan e thin ni ngan fana’, fa rayog ni ngar pi’ew ea biney e murwel ngak e bisof fa branch president. Tapow’iy ea thingar ni yog ni rib ga’fan ni nge study nag fapi walag ko Melchizedek Priesthood nge Relief Society fapi thin nib taborgon ko fapi madnom.

Picha niyad be un’ ko machib ko bin anngeng ea Madnom ea yibe piningrad ni ngar study nigned niyad fek nga class e bin thi’ibi biech ea magazine ko general conference.

Kaboch ni ra aywegem I falag fare Machib ko fapi Thin.

Mu meybil nira paer fare Kan ni Thothup rom ko ngiyal nigbe study magbe machib nag fapi thin. Rayog ni ngeyib e lumel ngom ni ngam fana yugboch ea babyor ni ngam falag

fare lesson rom, machane kemus ni fapi thin ko fare conference ea kan pi’matwon ni ngan fana’. Murwel rom ea ngam ayweg boch e girdii’ ni ngar filed miyad fol fapi motochiel ko gospel ni wad ni kan fil’ ko bin thi’ibi bi’ech e general conference ko fare Galasia.

Mu sul’ ngam bi’eg fapi thin, musap nag ea lowan nge doctrine nibe tu’uf ko gidii’en ea class rom. Kagra sap nag boch ea yaat, scripture reference, nge kaboch ea numon ko fapi thin ni rayog ni nge aywegem I skul nag e tineye riyul.

Mu falag e outline ko rogon ni ngam skul nag e tineye lowan nge doctrine. Fare outline rom ea susun ni nge un boch ea duwer ngay nira ayweg e girdii’ u class rom:

- Mu sap nag boch e lowan nge doctrine u lan fapi thin.
- Mu lamnag ko mange beyip fan.
- Mu sernag ea tin ni kam nangfan, kaboch ni gabe lamnag, tin nike buch rom, nge mich rom.
- Mu yog ni ngar muruwliyed ea tineye lowan nge doctrine u lane yafos rorad.

PUL’

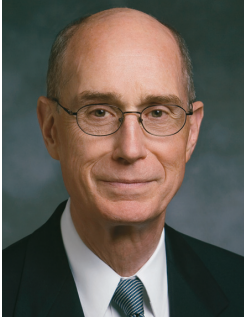
BOCH E NGONGOL NI FAN EA MACHIB KO BIN ANNGEG E MADNOM

May 2010–
October 2010

Thin ni kan yoloy u lan fare
May 2010 *Liahona**

November 2010–
April 2011

Thin ni kan yoloy u lan fare
November 2010 *Liahona**

Rok President Henry B. Eyring

Bin Somm'on e Counselor u lane Bin Somm'on Presidency

Aywed Rad u Kanawo'anrad nga Tibnaw

Ba gel' ea ayuw ni gadad be pi' ngak pafak Got ko ngiyal ni gadad be pi' kanawo'anrad ni ngar sunmiyed ea mich rorad rok Yesus Kristus nge gospel rok nikan sulweg ko ngiyal ni kiyad bitir.

Pi walegeg ni pum'on nge pin, Chitamangdad nu tharimiy ni lemnag ni ngad pi' e ayuw rodad ni ngad feked e bitir ko ya'el Rok' ngak Ir bayay. Gube yog mornga'agen pi gidii' nib bitir ko Galasia Rok' nib riyul' ni kad tabab gad udaken e kanawo' nga tibinaw ko tharimy. Ir ba'adag ni bitir kad feked e pinen nib thothup nib papay ulane yafos rorad. Ba'adag e ayuw rodad ni ngad feked e gidii nge sul nga kanawo' ko tharimy faanra ni ngar chuwriy rad.

Napan kug thaped e pining ko bishop, kug gu' mang fan fare Somol ba'adag ni ngad gel nagdad nib papay e bitir. Bay gu yog e yat mornagen e bee' boed bo'or e gidii' guma pi' e ayuw ngorad ulane duw rog.

Ke par udaken e chiya chuchugur desk rog'. Ke yog ngog mornga'agen yafos rok'. Ke thapeg e toufe nge Kan Thothup nge un e Galasia napan meruk e duw rok'. De yor napan ke non morna'agen 20 duw tomeren, machane ke yib e kiraban' ngak'. Ke yog e tabab ko kanawo' ko denen e bin som'mon e meleg ko pi fagar rok nib balyang. Ke lemnag e denen ni ke rin' kemus achi-chig e denen.

Bin som'mon ke kirban make kun' ngak buch'uw. Machane, ke ba'adag e fagar rok', nge de rin' e muruwel ko kalgnan'. Napan ke lemnag morna'agen pi denen rok' nib бага', ke rus ni dabiyyog ni nge feked e tabinaw ko gubinfen.

Ke par nib sabliyeg ma beyog nibe kankanen. Ma ba'adag e ayuw

rog ko pi denen rok'. Machane kemus reb e kanawo' udaken e mich u Yesus Kristus, kalngan', nge machal-bog udaken fare Bayul Rok' Somol. Kug share nag e testimony ngak' biney e kanawo' nib riyul'. Nge nib riyul' machane bo'or e mo'omow bechane ke meleg e kireb ulane bin som'mon ko yafos rok.

Ere, gadad rayog ni ngad pi'ed e ayuw thabi fel' napan ni ngad fal'eged e kanawo' ko mich udaken e Yesus Krisuts nge gospel rok' napan yad be bitir. Napan gidii kar maen gad wuru' e kanawo', ni ngad gel nagdad e mich rodad nib papay.

Gadad gubin rayog ni ngad pi'ed e ayuw e gidii' rok Got gubin e ngiyal'. Fare Tathapeg ke yog ngodad manfan biney e riyul' napan ke yog morna'age kanawo' nga tharimy nib mo'omow u fithik fapi lumel rok' Monyan':

"Mmaroed nga lan fare garog nib wunin', ya bmab fare garog, ma puf radan, ni'ir e basor iyaen ko gafgow, ma bo'or e pi'in ni yaed be yaen riy;

Ma bachane rib wunin' fare garog, mab achichig radan e kanawo' riy, nib sor iyaen ko yafos, ere rib lich e pi'in ni yaedra pir'eg."¹

Chitamangdad nu Tharimy, ke gu' e bat'uf rorad e bitir rok nge ke faleg' e kanawo nge gidii nib fel' chuchugur ngorad. Ke pi ngodad Fak Rok, Yesus Kristus, ni fan ni nge fal'eg e kanawo' nib fel. Ke pining e profet ko chiney, President Thomas S. Monson. President Monson ke yog ni be fel' fa'anra gadad ma yaen udaken e kanawo nib fel' nge ni ngad pi'ed e ayuw ngarod e gidii nib kirabaen'.

Chitamandad nu Tharimy ke pi ngodad boech e muruwel ni ngad pow'iydad e gidii nga tafen nib fel'. Muruwel' rodad nib thabi baga' ulane tabinaw rodad. Biney e thabi baga' bechane, rayog ni ngad tabab gad e bitir udaken e kanawo nga tharimy. Galbathir, walagen, tetaw, tetuw, nge chon e tabinaw nra manged nga tapow'iy nib gel udeken e tuf'eg rorad ko tabinaw rorad.

Ulane bin meruk e duw rok' e bitir, Mon'yan' de lumel ngak e bitir bachane e fare Bayul Rok' Yesus Kristus. Ere, e tabinaw rayog ni ngar machib rad ngak e bitir nib papay. Fare Somol ke pining ngak tamuruwel ko Primary, ni ngar gel nag e bitir udaken thothup. Ke pi chon e Aaronic Priesthood ni yad ma pi fare sacrament. Ulane meybil ko sacrament, bitir rayog ni ngar motoyil ngak fapi michmicheg ni bay yib e Kan ni Thothup ngorad, faanra yad ma fol e motochiyel rok' Got. Biney ra gel nag e bitir ni togopluk e lumul ni ra yib, nge boron ni nge pi e ayuw ngak reb e bee'.

Bo'or e pi bishop ulane fare Galasia kar fek'ed e yi'iy ni pi e pining ngak e bee' nib gel ni nge pigpig gubin e bitir ulane Primary. Yad manang ni fa'anra kar gel nagrad e bitir udaken e mich, dar but'uf e ayuw ulane duw rorad nib mo'omow. Yad manang e daf nib gel nge thothup ra gel nag e yafos rorad.

Gadad gubin rayog ni ngad pi'ed e ayuw ngorad. Tetaw, Tetuw, nge gubin e chon yad manang ni e bitir rayog ni nge pi e ayuw. Darifan fa'anra de ta'powiy ulane Primary. Darifan fa'anra gura pilibthir. Reb e pin, napan

de pilibthir, chon e Primary General Board ni kar faleged fare CTR motto.

Ke pigpig ngorad pi bitir gubin e rran. Ke machib ulane Primary ko ward rok bechane ke ba'adag nge yibi madi ko 90 duw rok. Fapi bitir kar manang ke ba'adag ngorad. Kar guy'ed ke rin' e muruwel nib fel'. Ke machib ngorad fapi guruy ko fare gospel rok Yesus Kristus. Bechane ke rin' e muruwel nib fel', ke machib ngorad morna'agen Fare Kan ni Thothup. Dar runaged nga lumel. Rayog ni ngar pi' e ayuw ngak reb e bee'.

Napan, pi fak rog nib ngochngoch, kug fil mornga'agen fare giligin ko meybil udaken e mich nge Fare Kan Thothup. Thabi ilil e pagel ni fak rog ni dawori fek e toufe. Galabathir rok, sensay ko Primary, nge tapigpig ko priesthood kar pi'ed ngak e llowane ko Kan ni Thothup, nge urogon ni nge fek e ayuw rok.

Reb e rran, pin rog ke fek ir nga tabinaw ko pin ni nge fil ngak urogon ni nge biege. Kug lemnag ni ngu fek ir tomuren kug taleg e muruwel rog.

Ke yib e llowean' ngak' nib papay. Ke lemnag ni ke manang e kanawo' nga tabinaw romad. Ere, ke tabab nga maen udaken e kanawo'. Ke ba'adag e thamtham ko gilignin. Tomuren ke maen ko boch e ngiyal', ke yib e nap. Ke manang ni de chuchugur nga tabinaw.

Daba, de pagtalin fapi magal ko pi caro, napan kar baed chuchugur ngak. Ke rus boed e bitir, gathi boed e bitir nib baga' nike tabab i yan nga tibnaw rok ni yogo'ir. Manang ni

but'uf rok e ayuw. Meyib ba tafney ngak'. Ke manang ni susun ni meybil nib fel'. Ere me digey ea kanawo nge lak boch ea gak'iy ni daryog ni nge gu' u fithik ea limaer. Me patag biyang ni nge ragbug nga daken e buut'.

U fithik e pan, ke run'ag e non ni ke yib chuchugur ngak. La'agruw e gidii nib bitir kar run'agow ni ke yor. Napan kar baed ngak, kar yogew, "Rayog ni nggu pi'ew e ayuw ngom?" Napan ke yor, ke yog ni ke pagtalin e kanawo' nga tabinaw rok' nge ke ba'adag ni nge sul nga tabinaw. Kar fith'ew ni ke manag e number ko phone fa address. De manang. Kar fith'ew mini fithingan'. Kar fek'ew ir nga tabinaw rorow. Kar pir'egrow e fithingan ko tabinaw romad ulane babiyor ko phone.

Napan kug fek biney e phone call, kug mil nga pi e ayuw rog, nge kug falfalen' ni ba' gidii ma par chuchuguru nga kanawo' rok nga tabinaw. Kug falfalen, ni ke fil morna'agen meybil udaken e mich ni bay yib e ayuw. Biney e mich ke pow'iy ngak nga gidii ni kar pi'ed ayuw rorad ngak, bo'or e ngiyal'.

Fare Somol ke fal'eg a kanowo' ko ta'ayuw ulane gili'lingun Rok'. Udaken ganop Rok',

Ke pi ngorad pi tapigpig e yi'iy mornga'agen e rogon ni nge gel nagrad, nge ayuwegdad ulane pi duw ko yafos nib mo'mow.

Gamananged mornga'agen la'agruw e program ni Fare Somol ke fal'eg. Reb, ko bitir ni pin, ni fithingan, "Personal Progress." Reb, ko chon e Aaronic Priesthood, ni fithingan "Duty to God." Gamad be

ning ngorad gidii nib bitir ni ngar feked thothup nib gel. Gamad be ning ngorad guben e gidii ni ba'adag biney e giddii nib bitir ni ngar pi'ed e ayuw ngorad. Giddii' nib bitir nib бага' fan ko galasia, ere gadad gubin ba'adag ngorad.

Ke gel nag ngor la'agrow e program, machane muruwel rorow dar thil. President Monson ke yog: thingar da "fil fapi pin'en nib fel, rin' e muruwel nib fel', nge nra manged nib fel'."²

"Fare Personal Progress program ma pi ngom e ayuw ni gamanang ni kam yib rok Got, mangfan ni kam maen nga fayleng, nge urogon ni ngom prepare nag ko feked e michmeg nib thothup rom ulane temple."

Ke yog ni bitir ni pin ra "faleg e michmicheg roroad, nge rin' biney e muruwel, nge yad ra non mornga'agen biney e muruwel ngak pi tapow'y radad fa galbathir rodad." Ke faleg e michmeg rok ni, "Biney e kanawo' gama faleg napan kam rin' e muruwel ko Personal Progress—boed meybil, biege e thin rok Got, pigpig, nge yoloey e babyor ko yafos—ra faleg e kanawo' ko gubin e rran. Biney e murewel ra gel nag e mich rom nge ra pi ngom ayuw ko lowen gubin e rran rom."³

Fare Duty to God program ra gel nag e bitir ni pu'mon ni chon e Aaronic Priesthood. Ir ra par ulane reb e babyor ko delip e Aaronic Priesthood. Fapi bitir ni pu'mon nge tapowiy rodad ra feked biney e babyor nib biech. Biney e talin e muruwel ko gilingin.

Biney e pi programs ma pi' e muruwel ngorad pi gidii nib bitir. Yad

be ning ngorad ni nge rin' e muruwel nib mo'maw. Napan guma lem-nag mornga'agen e ngiyal ni kug pagael, de yib e muruwel ngog nib mo'mow boed biney. Boech e ngiyal', muruwel rog nib mo'wow, machane kemus boech e ngiyal'. Biney e pi program fith ngorad, ni ngar rin'ed bo'or e muruwel ko loewan' nge thothup gubin e ngiyal'.

Kug lemnag, nge gumanang ni pin'en ulane piney e babyor ra dag ngodad ni Fare Somol ma lemnag ni gidii' nib bitir nge gidii ni ma ba'adag ngorad e yul'yul'. Kug gu' biney rib fel'.

Napan kug milekag, kug gu' pi quorums ko Aaronic Priesthood kar rin'ed e muruwel, rorad. Kug gu' pi bitir ni pu'mon kar rin'ed e muruwel nib fel' udaken e kanawo' nib fel', nge kar share nagrad urogon kar feked e Kan ni Thothup. Napan biney e pi pu'mon kar share nagrad e testimony rorad, kug gu' pi papa, pi nena, pi tapowiy, pi fagar, nge gidii ulane Galasia kar feked e Kan ni Thothup. Fapi bitir ni pu'mon nge pi taayuw kar chibiy'ed ngalang.

Fare program ko young women ma gel nagrad e pi bitir ni pin ulane yafos rarad, nge ma faleg a kanawo' ni fan' ni ngad pi'ed e ayuw rodad. Fare Personal Progress ra gel nagrad e pi bitir ni pin ni nge feked e pi gam'ing ko fare temple. Pi example ko nena, tetaw, nge gubin e pin nib mangil ulane fare Galasia, ra gel nagrad. Ku gu' urogon reb e galabathir kar pi'ew e ayuw rorow nga bitir rorow ni pin, udaken kar sap gow ngak gubin e mangil ni ke rin'.

Boech e rran ni kay yaen, kug gu'

e bitir ni pin nge nina rok' kar feked e Young Womanhood Recognition award. Napan kar yog'ew ngog mornga'agen pi thamiy rorow, bay yib e thamiy ngog ko tuf'eg rok Somol ko gadad gubin.

Fa'anra gadad ra pi' ngorad e gidii' nib bitir thin nib riyul' ni yad be paer udaken a kanawo ko Got, nge rayog ni ngar ranoed iyaen u dakean biney e kanawo'. Nge ba fel fa'anra ni ngad un'ed yad. Bachane biney e kanawo' nib mo'omaw, bay yib e thamiy ngorad ko kirbaen' boech e ngiyal'. Sana boech e ngiyal, kad balyang raed, nge ra digeyed e kanawo' ni fan yad ba'adag e pin'en ko fayleng. Fapi programs nib thothup ra gel nagrad e gidii' nib bitir nge pi' e ayuw ko Kan ni Thothup.

Pi thin rodad nib thabi fel' ngak' e gidii' nib bitir e thin morna'agen fare Kan ni Thothup ma powiy dad udaken fare kanawo nga Chitamangdad nu Tharimy. Ere, fa'anra gadad be ganop, ni ngad dag'ed urogon ni ngar feked fare Kan ni Thothup. Napan ni ngar non gad ngodad, fa'anra kad feked e Kan ni Thothup, e siminmin ni falfalen' rodad boed siminmin ni falfalen' rok' Got. Nge gadad be tuf' fa'anra ni ngad yoged e thin nib mo'omaw ngorad, yad ra thamiy e tuf'eg rodad nge fare tuf'eg rok' Got, nge dar thamiy e fanow nge monoyan' de feked yad.

Yad be tuf' ni ngad dag'ed e pin'en ni thingar rin'ed. Thingar kad meybil gad ko ta'awath ko Kan ni Thothup. Thingar kad lemnagdad udaken e thin rok' Got' nge thin' rok pi profet ko daba'. Thingar kad fal'eged e kanawo' ko yafos udaken

e michmicheg rodad. Thingar kad pi'ed ngak e gidii e fal'falen' udaken e ta'awath ko fare Bayul ulane yafos rodad.

Ba' tuf' rodad ni ngad dag'ed e yul'yul rodad u yafos rodad ni fare Somol ba'adag. Napan, ni ngad rin'ed, ni ngad pi' e ayuw rodad ngak yad ni nge fek'ed e leman rorad ni fa'anra yad ma rin' nib fel' gubin e ngiyal', bay yib e biney e thin rok are Tathapeg nge Chitimangdad nu Tharimy: "Kam rin' nib fel, tapigpig romow nib fel' nge yul'yul': kam'

rin' e muruwel nib yul'yul' ko boech e pin'en, Bay gu pi' ngom bo'or e pin'en: Ni ngam maen u fithik fare fal'falen' rok' fare Somol."⁴ Bay yib e fal'falen' ngak gubin e gidii' ni kar pi'ed e ayew rorad.

Gumanang ni fare Somol ba'adagem nge gubin a bitir rok' Got. Biney e Gi'lilingun Rok' ni ke sul udaken e pi kiy ko priesthood udaken e Profet Joseph Smith. Thomas S. Monson ir e projet rok' fare Somol' daba'. Gube michmicheg ngomed gubin, ni napan ni

ngam ful gad e motochiyel ulane biney e Galasia rok' Yesus Kristus nib riyul', ni bitir rodad nge gadad ni badagyad, ra sul nga tabinaw rodad u fithik Chintamangdad u tharimy nge fare Tathapeg nge tabinaw rodad nge falflaen ko gubinfen. Udaken e fithingan rok' Yesus Kristus, amen.

NOTES

1. 3 Nephi 14:13–14.
2. Thomas S. Monson, "To Learn, to Do, to Be," *Liabona*, Nov. 2008, 67.
3. *Young Women Personal Progress* (booklet, 2009), 6.
4. Matthew 25:21.